

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

ЗАТВЕРДЖУЮ

“ПОГОДЖЕНО”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної

Завідувач кафедри дитячих

інфекційних хвороб

та навчальної роботи

проф. ЗВО Ірина.НЕЗГОДА

Інна АНДРУШКО

“ 27 ” 08 2025 року

“ 29 ” 08 2025 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ
СИНДРОМОМ ЕКЗАНТЕМИ**

(курс за вибором ВК-6.7)

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Педіатрія» (2022)
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	<i>дитячих інфекційних хвороб</i>
Лектор (якщо читаються лекції)	не передбачено навчальним планом
Контактна інформація	<u>child.infection@vntmu.edu.ua</u>
Укладач силабусу	доцент ЗВО Олена ОНОФРІЙЧУК Асистент Ярослав ДЕМЧИШИН

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Вибіркова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ВК 6.7 //дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	6 курс (XII семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	60 год / 2 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	2 модулі
Структура дисципліни	Лекції – не передбачено планом Практичні заняття – 25 год Самостійна робота – 35 год В цілому: аудиторні заняття – 41,7 %, СРС- 58,3 %.
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Очна (або дистанційна згідно наказу)

2. Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення особливостей екзантем при інфекційних захворюваннях у дітей, диференційна діагностика з урахуванням вікових особливостей дитячого організму.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін: гістології, патологічної анатомії, медичної біології та генетики, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, морфологічних дисциплін, нормальної та патологічної фізіології, пропедевтики внутрішніх та дитячих хвороб, фармакології, дерматології, алергології й інтегрується з цими дисциплінами.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань, що супроводжуються синдромом екзантеми» є поглиблення теоретичних знань, удосконалення і засвоєння практичних навичок при диференційній діагностиці захворювань, що супроводжуються екзантемами для набуття професійного рівня в галузі дитячої інфектології.

Згідно ОПП «Педіатрія» (2022) дисципліна забезпечує набуття студентами наступних **компетентностей:**

-Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 10. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК 11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

- Фахові:

ФК 1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнтів, в тому числі дітей різних вікових груп.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці та відпочинку здорових пацієнтів, в тому числі дітей та при лікуванні захворювань.

ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК 8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.

ФК 9. Навички надання екстреної медичної допомоги.

ФК 11. Навички виконання медичних маніпуляцій.

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів, планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК 14. Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ФК 16. Здатність до ведення медичної документації.

ФК 17. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК 19. Здатність до проведення аналізу діяльності лікарів педіатричних спеціальностей, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: закладає основи вивчення студентами сучасних діагностичних та профілактичних технологій, які використовуються в клінічній практиці, що передбачає інтеграцію викладання з різними дисциплінами (клінічної імунології та алергології, медичної генетики, дитячої хірургії, реаніматології, кардіології, медичної психології, психіатрії; нервових хвороб, фтизіатрії), та формування умінь застосовувати знання з сучасних методів діагностики в процесі подальшого навчання і у професійній діяльності.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач може:

- проводити об'єктивне обстеження хворого з екзантемами як інфекційного так і неінфекційного генезу, інтерпретувати отримані результати, враховуючи анатомо-фізіологічні особливості та вікові норми;
- визначати різні клінічні варіанти перебігу захворювань, що супроводжуються екзантемами;
- визначати ускладнення найбільш поширених інфекційних захворювань з екзантемами дитячого віку, а також діагностувати стани, що загрожують життю дитини;
- складати план лікування та профілактики, і робити прогноз при найбільш поширених інфекційних захворювань дитячого віку;

- вирішувати питання про необхідність госпіталізації хворого, надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах. Вміти організувати інфекційний стаціонар вдома;
- проводити диспансерний нагляд за дітьми – реконвалесцентами інфекційних захворювань із синдромом екзантеми.;
- складати план проведення протиепідемічних заходів в осередках інфекцій.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1. «Диференційна діагностика захворювань, що супроводжуються синдромом екзантеми».	ХІІ семестр 60 год / 2 кредити	Лекції – не передбачено навчальним планом. Практичні заняття – №№ 1-8. Теми для самостійного опрацювання не передбачені навчальним планом.
--	-----------------------------------	--

Дисципліна включає 8 тем, які поділені на 2 тематичних модулі:

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми:

Тема 1. Анатомо-функціональні особливості будови шкіри та слизових оболонок у дітей.

Тема 2. Основні елементи висипу (первинні, вторинні). Механізм їх утворення.

Тема 3. Причини виникнення екзантем (інфекційні, неінфекційні).

Тема 4. Інфекційні екзантеми, зумовлені бактеріальними чинниками: менінгокок, *S. pyogenes* (скарлатина, гостра ревматична лихоманка, синдром токсичного шоку), *Y. pseudotuberculosis*, *Y. pestis*, *Bacillus anthracis* (сибірська виразка), *Bartonella bacilliformis*, *S. typhi* (черевний тиф), *S. aureus*, хламідії, мікоплазми, сифіліс, хвороба Лайма. Особливості перебігу. Особливості діагностики захворювань, інтерпретація отриманих результатів, підходи до лікування та профілактика.

Тема 5. Грибкові захворювання шкіри та слизових. Особливості перебігу. Особливості діагностики захворювань, інтерпретація отриманих результатів, підходи до лікування та профілактика.

Тема 6. Інфекційні екзантеми, зумовлені вірусами: кору (дикий, вакцинний вірус), краснухи (дикий, вакцинний вірус), аденовіруси 1, 4, 7, 7а, коксакі А2, А4, А5, А7, А9, В1-5, ЕСНО 1, 2, 4-7, 9, 11, 13, 14, 16-19, 21, 22, 25, 30, парвавірусами В19, герпесу ½ (HSV), 3 (VZV), 4 (EBV), 6, 7, 8 типу, кавасакі, Covid-19. Особливості перебігу. Особливості діагностики захворювань, інтерпретація отриманих результатів, підходи до лікування та профілактика.

Тема 7. Неінфекційні екзантеми: контактний дерматит, реакція на медикаменти, псоріаз, фототоксичний дерматит, телеангіоектазії, укуси комах, *aspe vulgaris*, вакцинальна реакція, сифіліс вторинний, системні захворювання сполучної тканини, аутозапальні захворювання. Особливості перебігу. Особливості діагностики захворювань, інтерпретація отриманих результатів, підходи до лікування та профілактика.

Тема 8. Невідкладні стани, що супроводжують захворювання з екзантемами у дітей (інфекційно-токсичний, анафілактичний шок, с-м Стівенса – Джонсона, Лаелла та ін.).

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними, бо на практичних заняттях передбачається:

- обстеження та доповідь тематичного хворого, при дистанційному навчанні розв'язування ситуаційних задач, демонстрація фотографій та відео;
- розв'язання ситуаційних завдань та завдань з невідкладної допомоги;

- розгляд тестових завдань;
- аналіз результатів лабораторних, інструментальних обстежень;
- виконання медичних маніпуляцій;
- заняття в симуляційному центрі.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять, написання рефератів, підготовка презентацій, таблиць. Контроль, який передбачений в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні та календарні плани практичних занять, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра дитячих інфекційних хвороб/Студенту/Очна форма навчання/ (спеціальність) / 6 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

<p>Поточний контроль на практичних заняттях</p>	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.</p> <p>Контроль знань студента оцінюється:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. при усній чи письмовій відповіді у вигляді опитування з теми заняття та вирішення типових ситуаційних задач, де основний акцент приділяється логічному мисленню студента в клінічній ситуації, оцінці результатів лабораторно-інструментальних досліджень, виписці рецептурних форм та наданні невідкладної допомоги; 2. при виконанні тестових завдань; 3. при контролі практичних навичок, обстежуючи пацієнта з інфекційною патологією. <p>Знання студента з теми та певного розділу оцінюють традиційною оцінкою (5-бальна система) згідно «Положень про організацію освітнього процесу у ВНМУ імені М.І.Пирогова».</p>
<p>Підсумковий контроль Модуль 1. «Диференційна діагностика захворювань, що супроводжуються синдромом екзантеми» засвоєння дисципліни проводиться у вигляді заліку під час 12 семестра</p>	<p>Методи: Засвоєння дисципліни проводиться у вигляді заліку відповідно до «Положень організації освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова», на підставі практичної підготовки, вирішення структурованих ситуаційних і лабораторних задач з інтерпретацією лабораторних показників та інструментальних методів обстеження (при дистанційній формі навчання) та теоретичного контролю на протязі періоду вивчення дисципліни. (посилання</p>

	https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова» (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи))

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з дисципліни (залік)	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали). Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див.шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,9	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни.

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення

дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації освітнього процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, безпеки поводження з хворими на інфекційне захворювання проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Під час дії воєнного стану, зумовленого агресією РФ, для максимального забезпечення безпечних умов учасників освітнього процесу слід користуватися уніфікованою інструкцією щодо порядку дії здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та інших співробітників ВНМУ ім. М.І. Пирогова під час дії сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА». Інструктаж проводиться викладачем на початку заняття з визначенням маршруту та порядком руху до укриття.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття, теоретично підготовленим згідно теми. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, маска, шапочка, змінне взуття) і мати фонендоскоп. Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття. Студент повинен дотримуватись правил безпеки та санітарно-епідемічного режиму на практичних заняттях під час перебування як у приміщеннях кафедри так і у інфекційно-боксовому відділенні клінічної бази. Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Заборонено використовувати мобільні телефони під час практичних занять. Інші електронні девайси дозволяються використовувати під час практичних занять у випадку демонстрування презентаційного матеріалу студентом.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного контролю студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в чинному положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова

(посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент повинен заповнити реєстраційну Google-форму, посилання на яку міститься за адресою: <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб/ Новини, та включає базову необхідну інформацію щодо відпрацювання.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 6 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Teams. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб / Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб / Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. Навчальні ресурси

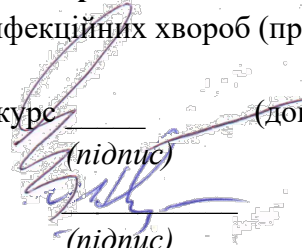
Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб Студенту). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

9. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб Студенту).

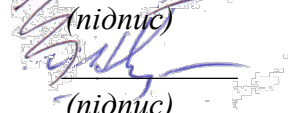
10. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячих інфекційних хвороб/ Студенту).

Силабус з дисципліни **«Диференційна діагностика захворювань, що супроводжуються синдромом екзантеми»** обговорено та затверджено на засіданні кафедри дитячих інфекційних хвороб (протокол №1, від «27 » серпня 2025 року)

Відповідальний за курс _____ (доц. ЗВО к.мед.н., ph.D. Олена ОНОФРІЙЧУК)

(підпис)

Завідувач кафедри _____ (проф. ЗВО, д.мед.н. Ірина НЕЗГОДА)

(підпис)